

Delinqüència econòmica

Codi: 100470
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Maria Jose Rodriguez Puerta
Correu electrònic:
MariaJose.Rodriguez.Puerta@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

La teoria es realitzarà en castella. Hi haurà dos seminaris: un en castellà i l'altre en català.

Equip docent

Margarita Bonet Esteva

Prerequisits

No hi ha pre-requisits per cursar aquesta assignatura.

Objectius

En el marc de les matèries criminològiques, aquesta assignatura persegueix aportar una primera informació sobre els diferents perfils que presenta la criminalitat econòmica.

Els objectius a aconseguir són els següents:

1. Conèixer els problemes que planteja la delimitació i conceptualització d'aquesta classe de delinqüència.
2. Ser capaç d'afrontar un estudi criminològic sobre algun dels delictes que s'enquadren en aquesta categoria.
3. Conèixer les estratègies, en termes de política-criminal i penal respecte a la delinqüència econòmica.
- 4.- Conèixer algunes de grups delictius en matèria de criminalitat econòmica.

Competències

- Analitzar el conflicte i la criminalitat utilitzant les teories criminològiques i els seus fonaments psicològics i sociològics.
- Demostrar que es comprenen les teories criminològiques.

- Demostrar que es coneix la diversitat de polítiques criminals per afrontar la criminalitat i els seus diferents fonaments.
- Dissenyar una recerca criminològica identificant l'estratègia metodològica adequada als objectius plantejats.
- Redactar un treball acadèmic.
- Relacionar-se respectuosament amb persones.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.
- Utilitzar les tècniques d'avaluació del risc i les necessitats criminògenes d'una persona per determinar la proposta d'intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar de manera eficaç els fonaments de les diferents polítiques criminals en l'activitat professional.
2. Aplicar el coneixement científic criminològic per analitzar la delinqüència.
3. Aplicar les teories criminològiques.
4. Inferir els models d'intervenció en funció d'una avaluació de necessitats prèvia eficaç.
5. Redactar un treball acadèmic.
6. Relacionar-se respectuosament amb persones.
7. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
8. Transmetre oralment les idees a una audiència.
9. Treballar de manera autònoma.
10. Treballar en equip i en xarxa.
11. Utilitzar la metodologia d'investigació necessària en funció de la recerca criminològica plantejada.

Continguts

PRIMERA PART

La criminalitat econòmica: qüestions generals

Tema 1: Aproximació al concepte de delinqüència econòmica: jurídica i criminològica

Tema 2: Perfil criminològic de l'autor i de la víctima

Tema 3: La investigació i enjudiciament de la delinqüència econòmica.

Tema 4: La delinqüència corporativa. La responsabilitat de l'empresa, des de la perspectiva criminològica i jurídica. Els programes de compliment.

Tema 5: Política criminal i sancions. La intervenció enfront de la delinqüència econòmica: sanció i prevenció. Dinàmiques nacionals i internacionals.

SEGONA PART

La criminalitat econòmica: part especial

Tema 6: La ciberdelinqüència. La cibercriminalitat des de la perspectiva criminològica. Fraus informàtics. Propietat industrial i intel·lectual. Secrets d'empresa.

Tema 7: La corrupció. Concepte jurídic i criminològic de corrupció. La corrupció a Espanya. Els delictes de corrupció. Estratègies de prevenció.

Tema 8: El blanqueig de capitals. Concepte. El modus operandi. El delicte de blanqueig de capitals. La normativa extra-penal de blanqueig. Estratègies de prevenció.

Tema 9: El frau fiscal. L'ètica fiscal. Les conductes defraudatòries. El delictes fiscal. Estratègies de prevenció i lluita.

Tema 10: La delinqüència financera. Els delictes societaris.

Metodologia

L'assignatura s'organitza de forma similar a la resta d'assignatures del grau de criminologia. Es realitzen dos tipus d'activitats.

1. **Una de caràcter teòric**, a l'aula amb tot el grup, en la qual s'explica de forma bidireccional el contingut essencial del programa i se suggereixen activitats i reflexions.

2. **Una altra de naturalesa pràctica i aplicada:** els tallers, que es realitzen setmanalment, persegueixen reforçar els coneixements teòrics a través de la discussió de textos i anàlisis de dades relatives als temes objecte del programa.

El model descrit es completarà amb les **conferències** que es realitzaran al llarg del quadrimestre i en les quals participaran experts en les matèries que aportaran experiència pràctica a propòsit de l'analitzat a l'aula.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	22,5	0,9	3, 4
Tipus: Supervisades			
Talleres/ Seminaris	22,5	0,9	5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Autònomes			
Trball individuals i en grup	105	4,2	3, 5, 7, 8, 9, 10

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Es requereix, per tant, una assistència a classes teòriques i seminaris com a mínim del 80%.

La nota de l'assignatura s'obindrà avaluant dos tipus d'activitats. En primer lloc, serà necessari que l'alumne participi en els seminaris i preparari els treballs en grup i la defensa oral dels mateixos a classe (40 % de la nota final). Es puntuaràn 4 taller de grup realitzats (dos de la primera part i dos de la segona).

En segon lloc, hauràn de superar-se dos examens de continguts que es realitzaran al llarg del curs amb una valor del 60 % de la nota (30% cada exàmen).

En la segona part de l'assignatura es realitzarà un treball en grup sobre cibercrimenes, a partir d'un cas d'actualitat (10%)

Per superar l'assignatura en primera convocatòria, haurà d'obtenir-se un mínim de 4 en cadascuna de les activitats proposades sempre que s'obtingui una nota mitjana de 5. De no obtenir-se aquest mínim, en el període de recuperació es proposarà la realització d'una activitat suplementària per superar l'assignatura.

En cas que durant un examen es detecti la presència d'alumnat copiant quedaran automàticament suspesos sense possibilitat d'accés a la recuperació. En cas de plagi en la redacció de treballs, es valorarà cada cas i, en cas extrem es considerarà la opció de suspens directe sense opció a recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova teòrica	60%	0	0	3, 5, 6, 7, 9
Treball en grup seminari	40%	0	0	1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11

Bibliografia

1. Bibliografia obligatoria.

PRIMERA PART

- Payne, B.K. (2013). Understanding White Collar Crime. En White-Collar Crime. California: SAGE.
- Moron, E. (2014). El perfil criminològic del delinquent econòmic. En GARCIA ARAN, M. y al. La delincuencia económica. Prevenir y sancionar. Valencia: Tirant Lo Blanch.
- Rebollo R. y Casas J. (2014). El proceso penal y la investigación de la delincuencia económica. En GARCIA ARAN, M. y al. La delincuencia económica. Prevenir y sancionar. Valencia: Tirant Lo Blanch.
- Rodríguez Puerta, M.J. (2014). Modelos de prevención y sanción de la delincuencia económica. Perspectiva comparada. En GARCIA ARAN, M. y al. La delincuencia económica. Prevenir y sancionar. Valencia: Tirant Lo Blanch.

SEGONA PART

- Fernandez, J., (2007) "Respuesta penal frente a fraudes cometidos en internet: estafa, estafa informática y los nudos de la red", en Revista de Derecho penal y criminología 2017. Disponible en:

http://e-spacio.uned.es/fez/eserv.php?pid=bibliuned:DerechoPenalyCriminologia2007-6&dsID=respuesta_penal.

- Abel, M., (2012) Blanqueo, innovaciones tecnológicas, amnistía fiscal de 2012 y reforma penal, en Revista electrónica de ciencia penal y criminología (págs. 1 a 19). Disponible en:

<http://criminnet.ugr.es/recpc/14/recpc14-14.pdf>

- Aliaga, J.A. y Blanco, I., (2015), La política contra el blanqueo en España: cómo nos ven los expertos, ", en Escritura pública,. Disponible en:

http://www.notariado.org/liferay/c/document_library/get_file?folderId=12092&name=DLFE-134026.pdf

- Muñoz Conde, F. (2015), Delitos contra la hacienda pública y el delito de blanqueo de capitales, en Derecho penal, parte especial, Valencia: Tirant Lo Blanch (se facilitará copia de las págs.)
- Arroyo, E, "Cercos al fraude fiscal", en Escritura pública,. Disponible en:

http://www.notariado.org/liferay/c/document_library/get_file?folderId=12092&name=DLFE-117352.pdf

2. Bibliografía de consulta recomendada:

-- Martínez Buján Pérez, C., Derecho Penal Económico y de la empresa (2015), Tirant lo Blanch, Valencia.

-- Muñoz Conde, F, Derecho penal. Parte especial (2015), 20 ed, Tirant Lo Blanch, Valencia.

-- AAVV, "La delincuencia económica: prevenir y sancionar" (2014), Tirant Lo Blanch, Valencia

-- "White collar and corporate crime", en Mike Maguire, Rod Morgan and Robert Reiner, The Oxford Handbook of Criminology, 4th, Oxford University Press, 2007

-- "Organised and Business Crime", en Fiona Brookman, Handbook on crime, Cullompton, UK; Willan, 2010

El material específic per preparar cadascun dels temes es facilitarà a través del campus virtual. Es facilitarà un llistat amb 5 lectures obligatòries de la primera part i 5 de la segona.
